

Sygn. akt II CSK 527/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa F.K. i D.K.

przeciwko Gminie N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 28 stycznia 2019 r., sygn. akt VI Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża skarżących kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 28 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w Z. zmienił, na skutek apelacji pozwanej Gminy N., wyrok Sądu Rejonowego w Z. z 17 maja 2018 r. w ten sposób, że oddalił powództwo o zapłatę i nie obciążył powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej.

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wnieśli powodowie wskazując na naruszenie art. 13 ust. 1 oraz art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1945 ze zm., dalej „ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”), art. 58 § 1 K.c., art. 752 w zw. z art. 753 § 2 K.c., art. 860 § 1 w zw. z art. 866 i w zw. art. 58 § 1 K.c., art. 405 w zw. z art. 410 § 2 K.c., art. 420¹ § 1 K.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ K.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 K.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 K.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 K.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 K.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 K.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 K.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 K.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu

Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przysądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 13 ust. 1 oraz art. 21 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 398⁹ § 1 pkt 2 K.p.c.). Wskazali też na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 K.p.c.), ponieważ w sytuacji, gdy powodowie jako osoby fizyczne ponieśli koszty, płacąc za gminę jej zobowiązanie wynikające z zadań własnych gminy dotyczące przygotowania planu zagospodarowania przestrzennego, to pozwana Gmina uzyskała korzyści, które powinny być powodom zwrócone.

5. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżących rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob.: postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.). Skarżących obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego

z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06 niepubl.).

Skarga nie spełnia powyższych wymagań. Wskazując na rozbieżność w orzecznictwie, skarżący ograniczyli się do powołania wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 4 listopada 2016 r., II OSK 210/15 (nie publ., skarżący mylnie wskazują datę 11 listopada 2016 r.) oraz na rozbieżności pomiędzy zaskarżonym wyrokiem, a orzeczeniem Sądu pierwszej instancji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione już zostało, że rozbieżność orzecznictwa nie może być utożsamiana z różną interpretacją przepisów lub stosowaniem prawa przez sądy rozpoznające konkretną jednostkową sprawę (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2011 r., III PK 48/11, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2009 r., IV CSK 459/08, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 2007 r., I CSK 18/07, niepubl.). Natomiast analiza podanego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 4 listopada 2016 r. nie wskazuje, aby wyrażone w nim zapatrywania były sprzeczne ze stanowiskiem zajęтым w zaskarżonym wyroku Sądu Okręgowego w Z.. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie przedstawili innej argumentacji jurydycznej, za pomocą której wykazaliby, że przedstawione wątpliwości wywołują problemy w wykładni prawa czy rozbieżności orzecznicze, w związku z tym nie można uznać, że skutecznie wykazali przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 K.p.c.

6. Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenie ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście

nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia określonego przepisu nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy powodów o ewidentnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Skarżący nie wskazali konkretnie jakie przepisy zostały naruszone, w jaki sposób i że naruszenie takie i mało charakter oczywisty, widoczny *prima facie* bez potrzeby głębszej analizy.

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 K.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ K.p.c., uwzględniając sytuację majątkową powodów oraz charakter sprawy.